

Besluit van de deken in het arrondissement Overijssel van 12 april 2017 tot vaststelling van de beleidsregel bestuursrechtelijke handhaving advocatuur 2017 in het arrondissement Overijssel

De deken van de orde in het arrondissement Overijssel;

gelet op artikel 45g van de Advocatenwet;

gelet op artikel 4:81, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht;

overwegende dat:

- de deken van de orde in het arrondissement belast is met het toezicht op de advocaten die kantoor houden in zijn arrondissement;
- de deken bevoegd is ter zake van overtredingen van de in artikel 45g, eerste lid, van de Advocatenwet genoemde voorschriften handhavend op te treden door het opleggen van een bestuurlijke boete of een last onder dwangsom;
- ten behoeve van de rechtszekerheid van de advocaat behoefte is aan een beleidsregel voor de uitoefening van deze bestuursrechtelijke handhavingsbevoegdheden;
- onderhavige beleidsregel uitsluitend van toepassing is op bestuursrechtelijke handhaving, indien de deken daartoe heeft besloten over te gaan;

besluit tot vaststelling van de volgende beleidsregel:

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

begunstigingstermijn: de termijn als bedoeld in artikel 5:32a, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht;

bestuurlijke boete: de bestraffende sanctie als bedoeld in artikel 5:40, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, inhoudende een onvoorwaardelijke verplichting tot betaling van een geldsom;

bijlage: de van deze beleidsregel deel uitmakende bijlage als bedoeld in artikel 2, tweede lid, van deze beleidsregel, houdende de indeling in categorieën van de bestuursrechtelijk handhaafbare overtredingen;

deken: de deken van de orde in het arrondissement als bedoeld in artikel 22, tweede lid, van de Advocatenwet;

feitelijk leidinggever: degene die tot de overtreding opdracht heeft gegeven ofwel degene die feitelijke leiding geeft aan de rechtspersoon die, of het samenwerkingsverband dat, een overtreding heeft begaan, en die in het geval een last onder dwangsom wordt opgelegd in staat is de overtreding te (doen) beëindigen;

last onder dwangsom: de herstelsanctie als bedoeld in artikel 5:31d, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, inhoudende:

- (a) een last tot geheel of gedeeltelijk herstel van de overtreding, en
- (b) de verplichting tot betaling van een geldsom indien de last niet of niet tijdig wordt uitgevoerd;

overtreder: degene die de overtreding pleegt of medepleegt;

overtreding: een gedraging die in strijd is met het bepaalde bij of krachtens een verordening als bedoeld in de artikelen 9b, zesde lid, 9c, tweede lid, en 28, tweede lid, onderdelen a tot en met d van de Advocatenwet;

samenwerkingsverband: een samenwerkingsverband als bedoeld in artikel 5.3 van de Verordening op de advocatuur.

Artikel 2 Indeling van de overtredingen

1. De bestuursrechtelijk handhaafbare overtredingen zijn gerangschikt in categorieën. Hierbij wordt de volgende indeling gehanteerd:

Categorie	Overtreding van bepaling betreffende
1	Stage/beroepsopleiding
2	Kantoororganisatie/administratie praktijkvoering
3	Vakbekwaamheid
4	Beschikbaarheid stichting derdengelden
5	Beroepsaansprakelijkheidsverzekering

2. In de van deze beleidsregel deel uitmakende bijlage is een overzicht opgenomen waarin de overtredingen overeenkomstig het eerste lid zijn gecategoriseerd.
3. In het in het voorgaande lid bedoelde overzicht is tevens opgenomen welke bestuurlijke sanctie kan worden opgelegd voor de desbetreffende overtreding.

Artikel 3 Opleggen van een bestuurlijke sanctie

1. Ingeval van een overtreding ter zake waarvan de deken overeenkomstig de van deze beleidsregel deel uitmakende bijlage zowel een last onder dwangsom als een bestuurlijke boete kan opleggen, legt de deken zoveel mogelijk een herstelsanctie op in de vorm van een last onder dwangsom, tenzij het opleggen van een bestuurlijke boete vanwege het punitieve karakter ervan meer aangewezen is.
2. Onverminderd het bepaalde in het voorgaande lid, zal de deken, alvorens over te gaan tot het opleggen van een last onder dwangsom, behoudens spoedeisende omstandigheden, de overtreder eerst waarschuwen en de gelegenheid bieden tot herstel.
3. De deken kan afzien van het opleggen van een bestuurlijke sanctie, indien de zienswijze bedoeld in artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht hiertoe aanleiding geeft.
4. Indien de deken een bestuurlijke sanctie oplegt aan een rechtspersoon of samenwerkingsverband, dan kan hij deze bestuurlijke sanctie ook opleggen aan de desbetreffende feitelijk leidinggever.

Artikel 4 De hoogte van de bestuurlijke boete

1. De deken stelt de hoogte van de bestuurlijke boete vast op grond van het aan de categorie verbonden boetetarief:

Categorie	Boetetarief
1	€ 205
2	€ 410
3	€ 2.050
4	€ 4.100
5	€ 8.200

2. De deken verhoogt de bestuurlijke boete met 50%, indien de mate van verwijtbaarheid en de ernst van de overtreding deze verhoging rechtvaardigen. Bij het vaststellen van de ernst van de gedraging wordt in ieder geval in aanmerking genomen de negatieve invloed die de betrokken overtreding zou kunnen hebben voor het vertrouwen van de samenleving en mogelijke cliënten in de kwaliteit en betrouwbaarheid van de advocatuur.
3. De deken verhoogt de bestuurlijke boete met 100% indien op het moment dat de overtreding is dan wel wordt begaan nog geen drie jaren zijn verlopen sedert de deken of een andere bevoegde autoriteit, waaronder de raad van discipline en het hof van discipline, onherroepelijk voor een soortgelijke overtreding een bestuurlijke boete of tuchtrechtelijke maatregel heeft opgelegd aan de overtreder, met dien verstande dat de hoogte van de bestuurlijke boete het maximum bedrag als bedoeld in artikel 45g, tweede lid, van de Advocatenwet niet kan overstijgen.

Artikel 5 Samenloop

De totale bij boetebeschikking op te leggen boete bestaat bij samenloop van meerdere bestuurlijk beboetbare feiten uit de som van het per overtreding berekende boetebedrag, tenzij het totaal van de opgelegde bestuurlijke boetes niet in overeenstemming is met het evenredigheidsbeginsel als bedoeld in artikel 3:4 van de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 6 Last onder dwangsom

1. De dwangsom wordt op een zodanig niveau vastgesteld dat deze in beginsel hoger is dan het financiële voordeel dat voortzetting van de overtreding brengt.
2. Indien een opvolgende last onder dwangsom wordt opgelegd omdat de eerste dwangsombeschikking niet tot beëindiging van de overtreding heeft geleid, wordt de dwangsom eenmalig verdubbeld.

Artikel 7 Inwerkingtreding

Deze beleidsregel treedt in werking met ingang van 1 juli 2017 en is gepubliceerd op de website van de orde van advocaten Overijssel.

De Beleidsregel bestuursrechtelijke handhaving advocatuur 2016 in het arrondissement Overijssel wordt hierbij ingetrokken.

Artikel 8 Citeertitel

Deze beleidsregel wordt aangehaald als: Beleidsregel bestuursrechtelijke handhaving advocatuur 2017 in het arrondissement Overijssel.

Biilage bij beleidsregel**Overzicht van de bestuursrechtelijk handhaafbare overtredingen**

Overtreding (art. Voda)	Onderwerp	Grondslag (art. Advocatenwet)	Maatregel	Categorie
3.3, eerste lid	Deeltijd	9b, zesde lid	Boete	1
3.3, tweede lid	Deeltijd	9b, zesde lid	Boete	1
3.3, derde lid	Deeltijd	9b, zesde lid	Boete	1
3.4, vijfde lid	Stage geëindigd of opgeschort	9b, zesde lid	Boete	1
3.8, eerste lid	Verplichtingen stagiaire	9b, zesde lid	L.o.d. / Boete	1
3.8, tweede lid	Verplichtingen stagiaire	9b, zesde lid	Boete	1
3.11, onderdeel a	Buitenstagiaire en stagiaire- ondernemer	9b, zesde lid jo. 28, tweede lid, onderdeel c	L.o.d. / Boete	1
3.11, onderdeel b	Buitenstagiaire en stagiaire- ondernemer	9b, zesde lid jo. 28, tweede lid, onderdeel a	Boete	1
3.12, eerste lid	Liquiditeit en boekhouding stagiaire- ondernemer	9b, zesde lid jo. 28, tweede lid, onderdeel c	Boete	1
3.12, tweede lid	Liquiditeit en boekhouding stagiaire- ondernemer	9b, zesde lid jo. 28, tweede lid, onderdeel c	L.o.d. / Boete	1
3.13, eerste lid	Verplichtingen patroon	9b, zesde lid	L.o.d. / Boete	1
3.13, tweede lid	Verplichtingen patroon	9b, zesde lid	L.o.d. / Boete	1
3.13, derde lid	Verplichtingen patroon	9b, zesde lid	L.o.d. / Boete	1
3.13, vierde lid	Verplichtingen patroon	9b, zesde lid	L.o.d. / Boete	1
3.13, vijfde lid	Verplichtingen patroon	9b, zesde lid	L.o.d. / Boete	1
3.13, zesde lid	Verplichtingen patroon	9b, zesde lid	Boete	1
3.13, zevende lid	Verplichtingen patroon	9b, zesde lid	L.o.d. / Boete	1

3.13, achtste lid	Verplichtingen patroon	9b, zesde lid	L.o.d. / Boete	1
3.17, eerste lid	Deelname onderwijs	9b, zesde lid, jo. 9c, tweede lid	L.o.d. / Boete	1
3.17, tweede lid	Deelname onderwijs	9b, zesde lid, jo. 9c, tweede lid	L.o.d. / Boete	1
3.18, vierde lid	Vrijstelling deelname onderwijs	9c, tweede lid	L.o.d. / Boete	1
3.20, tweede lid	Vrijstelling van het examen	9c, tweede lid	L.o.d. / Boete	1
4.3	Professionele kennis en kunde	28, tweede lid, onderdeel a	L.o.d. / Boete	3
4.4, eerste lid	Opleidingspunten	28, tweede lid, onderdeel a	Boete	3*
4.5, eerste lid	Inhaalverplichting	28, tweede lid, onderdeel a	Boete	3*
4.6, eerste lid	Herintredersregeling	28, tweede lid, onderdeel a	Boete	3*
4.6, derde lid	Herintredersregeling	28, tweede lid, onderdeel a	L.o.d. / Boete	3
4.7, derde lid, onderdeel b	Langdurige ziekte	28, tweede lid, onderdeel a	Boete	3*
4.8, eerste lid	Opleidingseisen (civiele cassatie)	28, tweede lid, onderdeel a	Boete	3*
6.2, eerste lid	Inrichten organisatie en dienstverlening	28, tweede lid, onderdeel c	L.o.d. / Boete	2
6.3	Aannemen zaken	28, tweede lid, onderdeel a/c	Boete	2
6.4, eerste lid	Beschrijving werkwijze	28, tweede lid, onderdeel c	L.o.d. / Boete	2
6.5, eerste lid	Administratieplicht	28, tweede lid, onderdeel c	L.o.d. / Boete	2
6.5, tweede lid	Administratieplicht	28, tweede lid, onderdeel c	L.o.d. / Boete	2
6.10, eerste lid	Opgave geheimhoudernummers	28, tweede lid, onderdeel c	L.o.d. / Boete	2
6.10, derde lid	Opgave geheimhoudernummers	28, tweede lid, onderdeel c	L.o.d. / Boete	2
6.13, eerste lid	Advocatenpas	28, tweede lid, onderdeel c	L.o.d. / Boete	2
6.15	Advocatenpas	28, tweede lid, onderdeel c	Boete	2
6.19, eerste lid	Derdengelden	28, tweede lid, onderdeel c	Boete	2
6.19, tweede lid	Derdengelden	28, tweede lid, onderdeel c	L.o.d. / Boete	2
6.19, vierde lid	Derdengelden	28, tweede lid, onderdeel c	L.o.d. / Boete	2
6.19, vijfde lid	Derdengelden	28, tweede lid, onderdeel c	Boete	2

6.21	Beschikbaarheid stichting derdengelden	28, tweede lid, onderdeel c	L.o.d. / Boete	4
6.22	Eisen stichting derdengelden	28, tweede lid, onderdeel c	L.o.d. / Boete	2
6.23	Bestuurder stichting derdengelden	28, tweede lid, onderdeel c	L.o.d. / Boete	2
6.24, eerste lid	Beroepsaansprakelijkheidsverzekering	28, tweede lid, onderdeel d	L.o.d. / Boete	5
6.24, vierde lid	Beroepsaansprakelijkheidsverzekering	28, tweede lid, onderdeel d	L.o.d. / Boete	5
6.26	Beroepsaansprakelijkheidsverzekering	28, tweede lid, onderdeel d	L.o.d. / Boete	5
6.28, eerste lid	Kantoorklachtenregeling	28, tweede lid, onderdeel b	L.o.d. / Boete	2
6.29	Geschilbeslechting	28, tweede lid, onderdeel b	L.o.d. / Boete	2
6.30	Klachtregistratie	28, tweede lid, onderdeel b/c	L.o.d. / Boete	2
7.1, eerste lid	Controle identiteit cliënt	28, tweede lid, onderdeel c	Boete	2
7.4, eerste lid	Informatieverstrekking	28, tweede lid, onderdeel c	L.o.d. / Boete	2
7.4, tweede lid	Informatieverstrekking	28, tweede lid, onderdeel c	L.o.d. / Boete	2
7.5, eerste lid	Opdrachtbevestiging	28, tweede lid, onderdeel a/c	Boete	2
7.5, tweede lid	Opdrachtbevestiging	28, tweede lid, onderdeel a/c	Boete	2
7.6	Adviseren cliënt inzake cassatie	28, tweede lid, onderdeel a	Boete	3
7.7, eerste lid jo. tweede lid	Verbod op resultaat gerelateerd honorarium	28, tweede lid, onderdeel a/c	Boete	2

* Bij overtreding van artikelen 4.4, eerste lid, 4.5, eerste lid, 4.6, eerste lid, 4.7, derde lid, onderdeel b en 4.8, eerste lid, van de Verordening op de advocatuur geldt de volgende staffel:

Punten tekort p/j	% van boetetarief
1-4	20 %
5-8	40 %
9-12	60 %
13-16	80 %
17-20	100 %

Toelichting

Algemene toelichting

De deken van de orde in het arrondissement is belast met het toezicht op de advocaten die kantoor houden in zijn arrondissement. Alle wet- en regelgeving die op een advocaat van toepassing is, is tuchtrechtelijk handhaafbaar. Per 1 januari 2015 kan de deken een aantal normen (zie hiervoor het overzicht in de bijlage) ook bestuursrechtelijk handhaven: voor overtreding van één of meerdere van deze normen kan hij een last onder dwangsom en/of een bestuurlijke boete opleggen (artikel 45g, eerste lid, van de Advocatenwet). De deken is niet verplicht bij overtreding van deze normen een bestuurlijke sanctie op te leggen: bij het bepalen van de handhavingmethode (formeel/informeel, tuchtrechtelijk/bestuursrechtelijk) maakt hij de inschatting welk handhavingsinstrument in het specifieke geval het meest effectief zal zijn in het beëindigen van de overtreding of in het voorkomen dat de overtreding opnieuw plaatsvindt. Indien de deken besluit zijn wettelijke bestuursrechtelijke handavingsbevoegdheden in te zetten, dan is deze beleidsregel van toepassing.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 2

In het eerste lid is bepaald dat de beboetbare overtredingen zijn gerangschikt in categorieën. In het rangschikken van de overtredingen is primair uitgegaan van het schadelijke effect dat de overtreding mogelijk heeft op het cliëntbelang (1 = licht tot 5 = zwaar). Alle normen zijn er in beginsel op gericht om de kwaliteit van de dienstverlening te optimaliseren. Daardoor heeft overtreding van deze normen uiteindelijk altijd een potentieel negatief gevolg voor de cliënt. Het effect van sommige overtredingen is echter directer en schadelijker dan dat van andere.

Categorie 1: stage/beroepsopleiding

De verplichtingen waar de stagiaire en diens patroon tijdens de stageperiode aan dienen te voldoen, hebben in beginsel geen direct gevolg voor de cliënt.

Categorie 2: kantoororganisatie/administratie van praktijkvoering

De wijze waarop de advocaat zijn kantoororganisatie en de administratie van zijn praktijkvoering heeft ingericht, is van belang voor de cliënt omdat de gestelde normen een gedegen praktijkvoering waarborgen. Het overtreden van deze normen hoeft echter niet direct schadelijke gevolgen te hebben voor de cliënt.

Categorie 3: vakbekwaamheid

De vakbekwaamheid van de advocaat bepaalt voor een groot deel de kwaliteit van zijn dienstverlening. Het niet onderhouden van deze vakbekwaamheid heeft mogelijk schadelijke gevolgen voor de cliënt.

Categorie 4: beschikbaarheid stichting derdengelden

De advocaat is verplicht wanneer hij in de praktijkuitoefening derdengelden ontvangt, een stichting derdengelden ter beschikking te hebben zodat hij op een transparante en verantwoorde wijze betalingen van of aan derden kan aanvaarden en verrichten. Indien deze betalingen niet op adequate wijze worden afgehandeld, kan dit schadelijke financiële consequenties hebben voor de cliënt.

Categorie 5: beroepsaansprakelijkheidsverzekering

De advocaat is verplicht te beschikken over een adequate beroepsaansprakelijkheidsverzekering, zodat hij in het geval van een beroepsfout aansprakelijk kan worden gehouden. Indien een advocaat niet gedekt is voor beroepsaansprakelijkheid, dan kan een eventuele vordering mogelijk niet worden verhaald. De cliënt kan hier grote financiële schade van ondervinden.

In het derde lid wordt verwezen naar het overzicht in de van de beleidsregel deel uitmakende bijlage, waarin onder andere is opgenomen welke maatregel voor de desbetreffende overtreding kan worden opgelegd. Niet iedere bestuursrechtelijk handhaafbare overtreding leent zich namelijk voor het opleggen van een last onder dwangsom. Het opleggen van een dergelijke last is uitsluitend zinvol als het een overtreding betreft die thans voortduurt en in de toekomst beëindigd dient te worden. De deken kan voor dezelfde overtreding, náást de last onder dwangsom, tevens een bestuurlijke boete (voor het verleden) opleggen.

Artikel 3

Evenals voor elk ander bestuursorgaan dat (onder meer) is belast met handhaving geldt ook voor de deken de beginselplicht tot handhaven als bepaald door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: AbRvS).¹ Indien de deken een overtreding constateert en besluit over te gaan tot bestuursrechtelijke handhaving, dan start hij in beginsel, mits de overtreding zich daarvoor leent, een dwangsom-traject met inachtneming van het ter zake bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb; zie ook de bijlage bij deze toelichting “Relevante wetsbepalingen”). Hierbij vindt een belangenafweging plaats waarbij de deken het belang van de betrokken advocaat afweegt tegen het algemeen belang dat gediend is met handhaving en dat van de eventuele verzoeker. Het dwangsom-traject bestaat uit drie stappen: 1) een waarschuwing als bedoeld in het tweede lid, 2) een voornemen tot het opleggen van een last onder dwangsom overeenkomstig het bepaalde in artikel 4:8 van de Awb (de plicht van een bestuursorgaan een belanghebbende te horen die de beschikking niet heeft aangevraagd en naar verwachting bedenkingen zal hebben), en 3) een dwangsombesluit als bedoeld in artikel 5:32a en 5:32b van de Awb. Indien de ernst van de overtreding daartoe noopt dan wel indien sprake is van urgentie, dan kan de deken ertoe besluiten de eerste stap over te slaan. Dit geldt ook als de deken de overtreder reeds in een eerder stadium heeft gewaarschuwd en dit niet het vereiste effect heeft gehad.

Het derde lid biedt de deken de mogelijkheid om af te zien van het opleggen van een bestuurlijke sanctie, indien de opgevraagde zienswijze hiertoe aanleiding geeft. In het geval van een herstelsanctie bestaat bijvoorbeeld de mogelijkheid dat de overtreding inmiddels is beëindigd. Mogelijke overwegingen om geen bestuurlijke boete op te leggen kunnen bijvoorbeeld zijn dat het cliëntbelang door de overtreding niet is geschaad, de advocaat nog niet eerder een overtreding heeft begaan, of dat hij inzicht heeft getoond in de laakbaarheid van zijn handelwijze.

Artikel 4

In dit artikel is neergelegd op welke wijze de hoogte van de bestuurlijke boete wordt bepaald. De hoogte van de bestuurlijke boete is in de eerste plaats afhankelijk van de categorie waarin de desbetreffende overtreding is ingedeeld (zie de hiervóór weergegeven toelichting bij artikel 2). Daarnaast spelen de mate van verwijtbaarheid en de ernst van de gedraging (tweede lid) en het sprake zijn van eventuele recidive (derde lid) een rol bij het vaststellen van de hoogte van de bestuurlijke boete.

De ernst van de gedraging en de mate van verwijtbaarheid kunnen ook aanleiding geven de bestuurlijke boete te matigen. Dit vloeit voort uit artikel 5:46, tweede lid, van de Awb, waarin het evenredigheidsbeginsel is neergelegd. Daarnaast kan de deken de bestuurlijke boete matigen, indien de overtreder aannemelijk maakt dat gevolg zou moeten worden gegeven aan de (algemene) ‘hardheidsclausule’ van artikel 4:84 van de Awb. Ingevolge deze bepaling handelt een bestuursorgaan overeenkomstig een beleidsregel, tenzij dat voor een of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen.

¹ AbRvS, 5 oktober 2011, ECLI:NL:RVS:2011:BT6683.

Artikel 5

Met de “*samenloop van meerdere bestuurlijk beboetbare feiten*” wordt bedoeld de situatie waarin meerdere afzonderlijke overtredingen worden geconstateerd die niet uit hetzelfde feitencomplex voortvloeien.

Artikel 6

In het eerste lid is bepaald dat de dwangsom op een zodanig niveau wordt vastgesteld dat deze hoger is dan het financiële voordeel dat voortzetting met zich meebrengt. Het doel van de dwangsom is om de overtreder te stimuleren gevolg te geven aan de last. De omvang van de stimulans is mede afhankelijk van de middelen waarover een advocaat beschikt. Bij het vaststellen van de hoogte van de dwangsom dient daarom niet alleen rekening gehouden te worden met de aard van de overtreding maar tevens met de omstandigheden waarin de advocaat verkeert. Om deze reden is ervoor gekozen geen generieke dwangsomtarieven vast te stellen: per specifiek geval zal moeten worden bekeken welke dwangsom de overtreder in kwestie redelijkerwijs zal kunnen bewegen voor beëindiging van de overtreding zorg te dragen.

Een dwangsom verbeurt van rechtswege op het moment dat de overtreding na het verstrijken van de begunstigingstermijn niet is opgeheven: de betalingsverplichting ontstaat zonder dat daarvoor eerst een beschikking moet worden genomen. De lengte van de begunstigingstermijn wordt zodanig gesteld dat de overtreder de last kan uitvoeren zonder dat een dwangsom wordt verbeurt. Dit vloeit voort uit artikel 5:32a, tweede lid, van de Awb, naar welke bepaling de in deze beleidsregel gebezigde definitie van ‘begunstigingstermijn’ verwijst. De invordering van een verschuldigde geldsom (dwangsom alsmede bestuurlijke boete) geschiedt conform de normen zoals vastgelegd in de Awb en het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Bijlage bij toelichting

Relevante wetsbepalingen

Advocatenwet

Artikel 45g

1. De deken kan voor de overtreding van het bepaalde bij of krachtens een verordening als bedoeld in de artikelen 9b, zesde lid, 9c, tweede lid, en 28, tweede lid, onderdelen a tot en met d, een bestuurlijke boete of een last onder dwangsom opleggen.
2. De bestuurlijke boete bedraagt ten hoogste een bedrag van de geldboete van de derde categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht.
3. Een bestuurlijke boete wordt niet opgelegd indien tegen de advocaat jegens dezelfde gedraging een klacht is ingediend op grond van artikel 46c.
4. Het bedrag van de opgelegde bestuurlijke boete en de verbeurde last onder dwangsom komt ten bate aan de Nederlandse orde van advocaten.

Algemene wet bestuursrecht

Artikel 4:8

1. Voordat een bestuursorgaan een beschikking geeft waartegen een belanghebbende die de beschikking niet heeft aangevraagd naar verwachting bedenkingen zal hebben, stelt het die belanghebbende in de gelegenheid zijn zienswijze naar voren te brengen indien:
  - a. de beschikking zou steunen op gegevens over feiten en belangen die de belanghebbende betreffen, en
  - b. die gegevens niet door de belanghebbende zelf ter zake zijn verstrekt.
2. Het eerste lid geldt niet indien de belanghebbende niet heeft voldaan aan een wettelijke verplichting gegevens te verstrekken.

Artikel 4:9

Bij toepassing van de artikelen 4:7 en 4:8 kan de belanghebbende naar keuze schriftelijk of mondeling zijn zienswijze naar voren brengen.

Artikel 4:84

Het bestuursorgaan handelt overeenkomstig de beleidsregel, tenzij dat voor een of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen.

Afdeling 5.3.2. Last onder dwangsom

Artikel 5:31d

Onder last onder dwangsom wordt verstaan: de herstelsanctie, inhoudende:

- a. een last tot geheel of gedeeltelijk herstel van de overtreding, en
- b. de verplichting tot betaling van een geldsom indien de last niet of niet tijdig wordt uitgevoerd.

Artikel 5:32

1. Een bestuursorgaan dat bevoegd is een last onder bestuursdwang op te leggen, kan in plaats daarvan aan de overtreder een last onder dwangsom opleggen.
2. Voor een last onder dwangsom wordt niet gekozen, indien het belang dat het betrokken voorschrift beoogt te beschermen, zich daartegen verzet.

Artikel 5:32a

1. De last onder dwangsom omschrijft de te nemen herstelmaatregelen.
2. Bij een last onder dwangsom die strekt tot het ongedaan maken van een overtreding of het voorkomen van verdere overtreding, wordt een termijn gesteld gedurende welke de overtreder de last kan uitvoeren zonder dat een dwangsom wordt verbeurd.

Artikel 5:32b

1. Het bestuursorgaan stelt de dwangsom vast hetzij op een bedrag ineens, hetzij op een bedrag per tijdseenheid waarin de last niet is uitgevoerd, dan wel per overtreding van de last.
2. Het bestuursorgaan stelt tevens een bedrag vast waarboven geen dwangsom meer wordt verbeurd.
3. De bedragen staan in redelijke verhouding tot de zwaarte van het geschonden belang en tot de beoogde werking van de dwangsom.

Artikel 5:33

Een verbeurde dwangsom wordt betaald binnen zes weken nadat zij van rechtswege is verbeurd.

Artikel 5:34

1. Het bestuursorgaan dat een last onder dwangsom heeft opgelegd, kan op verzoek van de overtreder de last opheffen, de looptijd ervan opschorten voor een bepaalde termijn of de dwangsom verminderen ingeval van blijvende of tijdelijke gehele of gedeeltelijk onmogelijkheid voor de overtreder om aan zijn verplichtingen te voldoen.
2. Het bestuursorgaan dat een last onder dwangsom heeft opgelegd, kan op verzoek van de overtreder de last opheffen indien de beschikking een jaar van kracht is geweest zonder dat de dwangsom is verbeurd.

Artikel 5:35

In afwijking van artikel 4:104 verjaart de bevoegdheid tot invordering van een verbeurde dwangsom door verloop van een jaar na de dag waarop zij is verbeurd.

Artikel 5:36 [Vervallen per 01-07-2009]

Artikel 5:37

1. Alvorens aan te manen tot betaling van de dwangsom, beslist het bestuursorgaan bij beschikking omtrent de invordering van een dwangsom.
2. Het bestuursorgaan geeft voorts een beschikking omtrent de invordering van de dwangsom, indien een belanghebbende daarom verzoekt.
3. Het bestuursorgaan beslist binnen vier weken op het verzoek.

Artikel 5:38

1. Indien uit een beschikking tot intrekking of wijziging van de last onder dwangsom voortvloeit dat een reeds gegeven beschikking tot invordering van die dwangsom niet in stand kan blijven, vervalt die beschikking.
2. Het bestuursorgaan kan een nieuwe beschikking tot invordering geven die in overeenstemming is met de gewijzigde last onder dwangsom.

Artikel 5:39

1. Het bezwaar, beroep of hoger beroep tegen de last onder dwangsom heeft mede betrekking op een beschikking die strekt tot invordering van de dwangsom, voor zover de belanghebbende deze beschikking betwist.

2. De bestuursrechter kan de beslissing op het beroep of hoger beroep tegen de beschikking tot invordering echter verwijzen naar een ander orgaan, indien behandeling door dit orgaan gewenst is.
3. In beroep of hoger beroep legt de belanghebbende zo mogelijk een afschrift over van de beschikking die hij betwist.
4. Het eerste tot en met het derde lid zijn van overeenkomstige toepassing op een verzoek om voorlopige voorziening.

Titel 5.4. Bestuurlijke boete

Afdeling 5.4.1. Algemene bepalingen

Artikel 5:40

1. Onder bestuurlijke boete wordt verstaan: de bestraffende sanctie, inhoudende een onvoorwaardelijke verplichting tot betaling van een geldsom.
2. Deze titel is niet van toepassing op de intrekking of wijziging van een aanspraak op financiële middelen.

Artikel 5:41

Het bestuursorgaan legt geen bestuurlijke boete op voor zover de overtreding niet aan de overtreder kan worden verweten.

Artikel 5:42

1. Het bestuursorgaan legt geen bestuurlijke boete op indien de overtreder is overleden.
2. Een bestuurlijke boete vervalt indien zij op het tijdstip van het overlijden van de overtreder niet onherroepelijk is. Een onherroepelijke bestuurlijke boete vervalt voorzover zij op dat tijdstip nog niet is betaald.

Artikel 5:43

Het bestuursorgaan legt geen bestuurlijke boete op indien aan de overtreder wegens dezelfde overtreding reeds eerder een bestuurlijke boete is opgelegd, dan wel een kennisgeving als bedoeld in artikel 5:50, tweede lid, aanhef en onderdeel a, is bekendgemaakt.

Artikel 5:44

1. Het bestuursorgaan legt geen bestuurlijke boete op indien tegen de overtreder wegens dezelfde gedraging een strafvervolging is ingesteld en het onderzoek ter terechtzitting is begonnen, dan wel een strafbeschikking is uitgevaardigd.
2. Indien de gedraging tevens een strafbaar feit is, wordt zij aan de officier van justitie voorgelegd, tenzij bij wettelijk voorschrift is bepaald, dan wel met het openbaar ministerie is overeengekomen, dat daarvan kan worden afgezien.
3. Voor een gedraging die aan de officier van justitie moet worden voorgelegd, legt het bestuursorgaan slechts een bestuurlijke boete op indien:
  - a. de officier van justitie aan het bestuursorgaan heeft medegedeeld ten aanzien van de overtreder van strafvervolging af te zien, of
  - b. het bestuursorgaan niet binnen dertien weken een reactie van de officier van justitie heeft ontvangen.

Artikel 5:45

1. Indien artikel 5:53 van toepassing is, vervalt de bevoegdheid tot het opleggen van een bestuurlijke boete vijf jaren nadat de overtreding heeft plaatsgevonden.
2. In de overige gevallen vervalt de bevoegdheid tot het opleggen van een bestuurlijke boete drie jaren nadat de overtreding heeft plaatsgevonden.

3. Indien tegen de bestuurlijke boete bezwaar wordt gemaakt of beroep wordt ingesteld, wordt de vervaltermijn opgeschort tot onherroepelijk op het bezwaar of beroep is beslist.

Artikel 5:46

1. De wet bepaalt de bestuurlijke boete die wegens een bepaalde overtreding ten hoogste kan worden opgelegd.
2. Tenzij de hoogte van de bestuurlijke boete bij wettelijk voorschrift is vastgesteld, stemt het bestuursorgaan de bestuurlijke boete af op de ernst van de overtreding en de mate waarin deze aan de overtreder kan worden verweten. Het bestuursorgaan houdt daarbij zo nodig rekening met de omstandigheden waaronder de overtreding is gepleegd.
3. Indien de hoogte van de bestuurlijke boete bij wettelijk voorschrift is vastgesteld, legt het bestuursorgaan niettemin een lagere bestuurlijke boete op indien de overtreder aannemelijk maakt dat de vastgestelde bestuurlijke boete wegens bijzondere omstandigheden te hoog is.
4. Artikel 1, tweede lid, van het Wetboek van Strafrecht is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 5:47

Een bestuurlijke boete die is opgelegd wegens een gedraging die tevens een strafbaar feit is, vervalt indien het gerechtshof met toepassing van artikel 12i van het Wetboek van Strafvordering de vervolging van de overtreder voor dat feit beveelt.

Afdeling 5.4.2. De procedure

Artikel 5:48

1. Het bestuursorgaan en de voor de overtreding bevoegde toezichthouder kunnen van de overtreding een rapport opmaken.
2. Het rapport is gedagtekend en vermeldt:
  - a. de naam van de overtreder;
  - b. de overtreding alsmede het overtreeden voorschrift;
  - c. zo nodig een aanduiding van de plaats waar en het tijdstip waarop de overtreding is geconstateerd.
3. Een afschrift van het rapport wordt uiterlijk bij de bekendmaking van de beschikking tot oplegging van de bestuurlijke boete aan de overtreder toegezonden of uitgereikt.
4. Indien van de overtreding een proces-verbaal als bedoeld in artikel 152 van het Wetboek van Strafvordering is opgemaakt, treedt dit voor de toepassing van deze afdeling in de plaats van het rapport.

Artikel 5:49

1. Het bestuursorgaan stelt de overtreder desgevraagd in de gelegenheid de gegevens waarop het opleggen van de bestuurlijke boete, dan wel het voornemen daartoe, berust, in te zien en daarvan afschriften te vervaardigen.
2. Voor zover blijkt dat de verdediging van de overtreder dit redelijkerwijs vergt, draagt het bestuursorgaan er zoveel mogelijk zorg voor dat deze gegevens aan de overtreder worden medegedeeld in een voor deze begrijpelijke taal.

Artikel 5:50

1. Indien de overtreder in de gelegenheid wordt gesteld over het voornemen tot het opleggen van een bestuurlijke boete zijn zienswijze naar voren te brengen,
  - a. wordt het rapport reeds bij de uitnodiging daartoe aan de overtreder toegezonden of uitgereikt;
  - b. zorgt het bestuursorgaan voor bijstand door een tolk, indien blijkt dat de verdediging van de overtreder dit redelijkerwijs vergt.
2. Indien het bestuursorgaan nadat de overtreder zijn zienswijze naar voren heeft gebracht, beslist dat:

- a. voor de overtreding geen bestuurlijke boete zal worden opgelegd, of
- b. de overtreding alsnog aan de officier van justitie zal worden voorgelegd, wordt dit schriftelijk aan de overtreder medegedeeld.

Artikel 5:51

1. Indien van de overtreding een rapport is opgemaakt, beslist het bestuursorgaan omtrent het opleggen van de bestuurlijke boete binnen dertien weken na de dagtekening van het rapport.
2. De beslistermijn wordt opgeschort met ingang van de dag waarop de gedraging aan het openbaar ministerie is voorgelegd, tot de dag waarop het bestuursorgaan weer bevoegd wordt een bestuurlijke boete op te leggen.

Artikel 5:52

De beschikking tot oplegging van de bestuurlijke boete vermeldt:

- a. de naam van de overtreder;
- b. het bedrag van de boete.

Artikel 5:53

1. Dit artikel is van toepassing indien voor de overtreding een bestuurlijke boete van meer dan € 340 kan worden opgelegd, tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald.
2. In afwijking van artikel 5:48 wordt van de overtreding steeds een rapport of proces-verbaal opgemaakt.
3. In afwijking van afdeling 4.1.2 wordt de overtreder steeds in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen.

Artikel 5:54

Deze titel is van overeenkomstige toepassing op andere bestraffende sancties, voor zover dit bij wettelijk voorschrift is bepaald.